

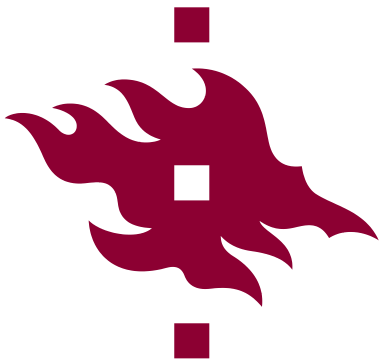
Pohjoismainen oikeus uuteen nousuun!

Johan Bärlund

Pohjoismaisen oikeuden professori

NAF:n kokous 7.10.2015

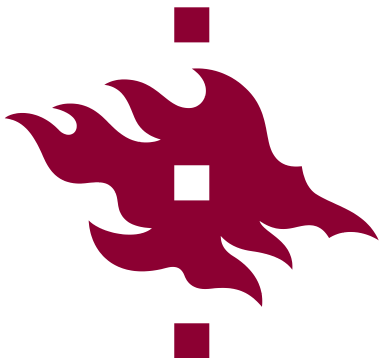

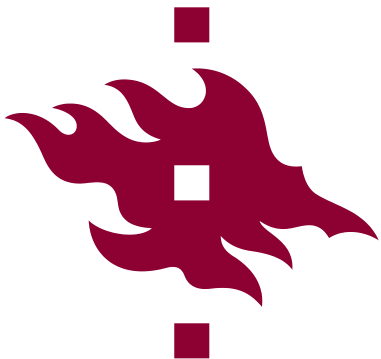
Mitä on pohjoismainen oikeus?

- Yhteisnimitys Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan oikeudelle
 - + ylikansallinen pohjoismainen normisto (valtiosopimukset)
- Klassinen oppikirja Zweigert & Kötz: “An Introduction to Comparative law” käyttää ilmaisua “The Nordic Legal Family”
 - Vahvat poliittiset ja kulttuuriset siteet historian näkökulmasta, esim. Kalmarin unioni
 - Yhtäläinen oikeudellinen kehitys (keskiaikaiset maakuntalait, kodifikaatiot 1600- ja 1700-luvulla, moderni lainsäädäntö)
 - Skandinavismmin vahvistuminen 1800-luvun toisella puoliskolla, pohjoismaiset lakimieskokoukset 1872 alkaen
 - Lainsäädäntöyhteistyö 1880-luvusta lähtien

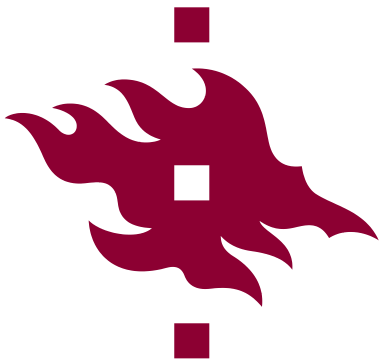
Vuosisat a	Pohjoismaat					
2000-luku	Tanska (EU)	Färsaaret	Islanti	Norja	Ruotsi (EU)	Suomi (EU)
1900-luku	Tanska				Ruotsi	Suomi
1800-luku	Tanska			Ruotsi-Norja		Suomen suuriruhtinaskunta
1700-luku	Tanska-Norja				Ruotsi	
1600-luku						
1500-luku						
1400-luku	Kalmarin unioni					
1300-luku	Tanska	Norja			Ruotsi	
1200-luku						
1100-luku		Färsaaret	Islanti	Norja		
Kansat	Tanskalaiset	Färsaarelaiset	Islantilaiset	Norjalaiset	Ruotsalaiset	Suomalaiset

Samanlainen lainsäädäntö

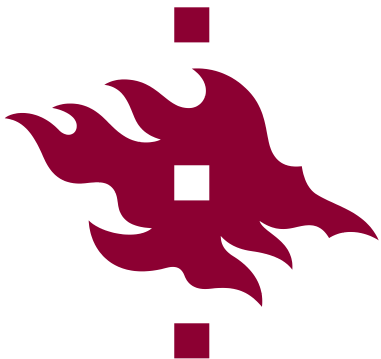
- Kauppalaki (DK, IS, N, S) 1905-1922
- Komissiolaki (DK, N, S) 1914-1917
- Oikeustoimilaki (228/1929) (DK, FI, IS, N, S) 1915-1936
- Vakuutusopimuslaki (132/1933) (DK, IS, FI, N, S) 1927-1954
- Velkakirjalaki (622/1947) (DK, FI, N, S) 1936-1947
- Vekselilaki (242/1932) (DK, FI, N, S) 1932
- Sekkilaki (244/1932) (DK, FI, N, S) 1932
- Merilaki (674/1994) (DK, FI, N, S) 1994
- Kauppalaki (355/1987) (FI, IS, N, S) 1987-2000

Pohjoismaisen oikeuden ”normiperusta”

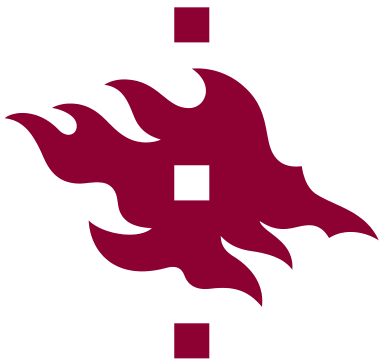
- Helsingin sopimus (23.3.1962)
 - Yhteistyösopimus Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan välillä
 - 4 artikla: Sopimuspuolten on jatkettava lakiyhteistyötä mahdollisimman suuren yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi yksityisoikeuden alalla.
 - 5 artikla: Sopimuspuolten olisi pyrittävä yhdenmukaistamaan rikosta ja rikoksen seuraamuksia koskevat säännöksensä.
Toisessa Pohjoismaassa tehdyn rikoksen tutkinnan ja syytteeseen panon tulisi mahdollisimman laajalti voida tapahtua myös toisessa Pohjoismaassa.
 - 6 artikla: Sopimuspuolten on pyrittävä muunkin kuin edellä mainitun lainsäädännön keskinäiseen yhtenäistämiseen sellaisilla aloilla, joilla tämä näyttää tarkoituksenmukaiselta.

Pohjoismaat Euroopassa ja maailmassa

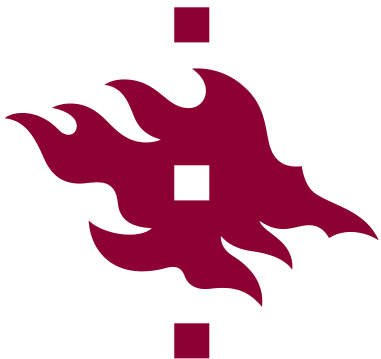
- EU(/ETA)-yhteistyö on osittain korvannut pohjoismaisen yhteistyön
 - Pohjoismainen yhteistyö on epämuodollisempaa kuin aikaisemmin
 - Kielivaikkeudet: skandinaaviset kielet erkaantuvat toisistaan
- Rakenteet pohjoismaiselle yhteistyölle on olemassa, kyse on ennemminkin poliittisesta tahdosta
- Myös juristikoulutuksessa on nähtävissä sama trendi
 - Opiskelijoiden eurooppalaisen dimension kiinnostus on syrjäyttänyt pohjoismaisen dimension kiinnostuksen
 - Opiskelijoiden ruotsin kielen taito ovat huonontunut
 - Oppimateriaalina (esim. kurssikirjat) käytetään hyvin vähän aineistoa skandinaavisilla kielillä

Uusimmat trendit

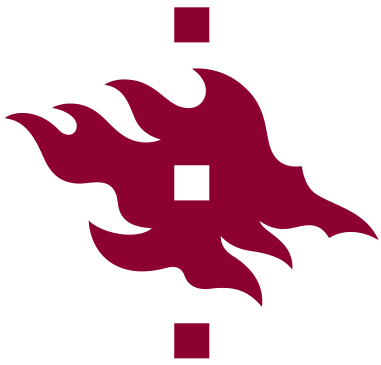
- Muuttunut geopoliittinen tila
 - Helsingin Sanomat 19.5.2015: "Pohjoismaisuutta kannattaa vaalia"
 - Ulkoministeriö: "Lähialueiden ja pohjoismaisen yhteistyön merkitys Suomelle kasvaa."
 - Maiden arvoperusta edelleen samanlainen: pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta
 - Muut Pohjoismaat ovat edelleen luonnollinen referenssikohde Suomelle
 - Monilla yrityksillä on Pohjoismaat kotimarkkinoina
 - Rajaesteproblematiikka on saanut lisää näkyvyyttä
- Pohjoismaisuuden nousulle on taas tilaa

Kuka tarvitsee pohjoismaista oikeutta?

- Pohjoismaisen oikeuden tutkimus palvelee:
 - Käytännön oikeuselämää
 - Yhtäläisyyksien ja eroavaisuuksien selvittäminen Pohjoismaiden substanssijuridiikassa, erityisesti liikejuridiikan alueella
 - Lainvalmistelijaa
 - Aloitteita ja tukea EU:n lainsäädännön implementoinnissa
 - Akateemiset harmonisointiprojektit
 - Esim. Towards Common Rules in Nordic Consumer Law
 - Muiden oikeudenalojen tutkijoita
 - Pohjoismaiden ulkopuolista yleisöä

Kuka tarvitsee pohjoismaista oikeutta?

- Pohjoismaisen oikeuden opettaminen erityisesti suomenkielisille opiskelijoille
 - Tiedekunnan kaksikielisen opetuksen vahvistaminen, Pohjoismaiden esiin tuominen sekä opetuksessa että tutkimuksessa
 - Pohjoismainen oikeus ei ole itsenäinen oppiaine, pohjoismaista oikeutta pitäisi läpäisyperiaatteella pitää esillä kaikissa oppiaineissa
 - Kiinnostuksen kohteena on myös oikeusteoreettiset näkökulmat pohjoismaiseen oikeusyhteisöön (aineellisen oikeuden rinnalla), esim. pohjoismaisten oikeuslähdeoppien yhtäläisyydet ja eroavaisuudet
- Pohjoismaisen oikeuden opettaminen tiedekunnan ulkomaalaisille opiskelijoille